

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เครื่องมือสำคัญของสังคมแต่ละสังคม ที่มีบทบาททำให้มนุษย์กลายเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาก็คือ การศึกษา (อุทัย บุญประเสริฐ อ้างถึงใน กฤษมณ อานทิพย์สุวรรณ. 2538 : 1) การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งสำหรับการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เข้ามาใช้ในการศึกษา จะทำให้ประเทศชาติ สามารถพัฒนาขึ้นได้ทัดเทียมกับอารยประเทศ เป็นที่ยอมรับกันว่าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความสำคัญ และจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง จนกล่าวกันว่า การพัฒนาประเทศจะขาดคอมพิวเตอร์ไม่ได้ (ศรีศักดิ์ จามรมาน อ้างถึงใน กฤษมณ อานทิพย์สุวรรณ. 2538 : 1) ทั้งนี้เนื่องมาจากคอมพิวเตอร์สามารถทำงานที่ปริมาณมากได้ด้วยความถูกต้อง และรวดเร็ว กว่าการทำงานด้วยแรงงาน สามารถขจัดปัญหาในเรื่องการขยายที่ทำงาน และเพิ่มอุปกรณ์สำนักงานให้เพียงพอสำหรับคนเข้ามาทำงาน และทำให้ประหยัดเนื้อที่ในการจัดเก็บเอกสารที่สำคัญ

การเริ่มนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการศึกษาของประเทศต่างๆ ทั่วโลก มีความเห็นสอดคล้องกันว่า โครงการนำคอมพิวเตอร์ เข้ามาใช้ในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญต่อการพัฒนาเป็นอย่างมาก (นงนุช วรรณวหะ อ้างถึงใน กฤษมณ อานทิพย์สุวรรณ. 2538 : 1) การที่คอมพิวเตอร์ เกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างแพร่หลายมากขึ้นในปัจจุบัน เพราะความสามารถของคอมพิวเตอร์ ที่จะบันทึกวิเคราะห์ตอบสนอง และค้นหาข้อมูลได้ดีกว่าสื่ออื่นใดยกเว้นมนุษย์ จึงมีการนำคอมพิวเตอร์ มาใช้ในงานสถาบันการศึกษาหลายแห่งในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาได้มีการเปิดสอนวิชาคอมพิวเตอร์ และมีหลายโรงเรียนที่นำเอาคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในด้านการบริหาร และในด้านการเรียนการสอน ส่วนในระดับประถมศึกษา มีหลายโรงเรียนที่มีคอมพิวเตอร์ไว้ใช้แล้วเช่นกัน และแนวโน้มที่จะมีเพิ่มขึ้น (อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์. 2530 : 25)

หมวดที่ 9 มาตราที่ 63 – 69 ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) กล่าวถึงเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันคอมพิวเตอร์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษา จะเห็นได้ว่าสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการเรียนการสอน และการบริหาร

มากขึ้นปัจจุบันมีแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) กล่าวถึงการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ ว่ามีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษา จะเห็นได้จากสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้ใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน และการบริหารงานมากขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความจำเป็นดังกล่าว จึงได้จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ.2543 – 2545) โดยได้กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงเป็น 2 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ จำนวน 235 โครงการ ด้านการเรียนการสอน และการเรียนรู้ จำนวน 45 โครงการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 8) ซึ่งแผนแม่บทดังกล่าว มุ่งเน้นการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา ในด้านการบริหารจัดการ และการพัฒนาการเรียนการสอน คือ ใช้ในการเรียนการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนหรือฝึกทักษะในวิชาที่เรียนไปแล้ว หรือใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแทนครู ใช้ในงานบริหาร เช่น การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไปและงานห้องสมุด เป็นต้น ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ เช่น วิเคราะห์ข้อสอบ วิเคราะห์ผลการสอบ เป็นต้น ใช้สอนนักเรียนซึ่งจัดลงในหลักสูตร มีการสอน 2 แบบ คือ สอนให้นักเรียนรู้จักใช้คอมพิวเตอร์ และสอนให้นักเรียนรู้จักสร้างโปรแกรม และใช้เพื่องานอดิเรกและนันทนาการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 11 - 28)

กฤษมณ อานทิพย์สุวรรณ (2538 : 91 - 92) ได้ศึกษาสภาพการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงานบริหารโรงเรียน ในด้านฮาร์ดแวร์ พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ มีปัญหาในเรื่องจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอสำหรับการใช้งาน ส่วนปัญหาด้านซอฟต์แวร์ส่วนใหญ่ มีปัญหาในเรื่อง โปรแกรมที่ใช้กับการบริหารงานมีน้อยเกินไป ปัญหาด้านบุคลากร พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ มีปัญหาเรื่องบุคลากรขาดความรู้ ความสามารถในการพัฒนาโปรแกรม จะเห็นว่า สถานศึกษาที่นำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในโรงเรียน ต่างประสบปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์ คล้ายคลึงกันเกือบทุกที่ คอมพิวเตอร์จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อกระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในสถานศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ทำให้ประเทศพัฒนาขึ้นได้ทัดเทียมอารยประเทศ และเป็นที่ยอมรับการพัฒนาประเทศจะขาดคอมพิวเตอร์ไม่ได้ (ศรีศักดิ์ จามรमान อ้างอิงใน กฤษมณ อานทิพย์สุวรรณ. 2538 : 1) ปัจจุบันทุกหน่วยงานให้ความสำคัญกับการใช้คอมพิวเตอร์รวมทั้งสถานศึกษาทุกระดับ

จากรายงานผลการศึกษาสภาพการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษาปีการศึกษา 2532 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2533 : 17) ได้ระบุถึงอุปสรรคในการใช้คอมพิวเตอร์ ดังนี้ สถานศึกษาขาดบุคลากรหรือผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ บุคลากรขาดความรู้และทักษะการใช้ คอมพิวเตอร์รวมทั้งผู้บำรุงรักษาดูแลเครื่องคอมพิวเตอร์ ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง คอมพิวเตอร์ จึงไม่ให้การสนับสนุน และขาดคู่มือและเอกสารที่เป็นภาษาไทยในการใช้โปรแกรม สำเร็จรูป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ในฐานะที่เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ รับผิดชอบในการบริหารจัดการ และอำนวยความสะดวก ด้านการบริหารแก่สถานศึกษา โดยรับผิดชอบในเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษา ในอำเภอ เมืองจะเชิงเทรา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบ้านโพธิ์ และอำเภอบางปะกง ซึ่งมีสถานศึกษา ในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 189 แห่ง ได้ทำการสำรวจสภาพการใช้ และจำนวนของเครื่องคอมพิวเตอร์ ในสถานศึกษาต่างๆ ในเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า สถานศึกษามีคอมพิวเตอร์ ใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนทั้งสิ้น 2,521 เครื่อง ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนคอมพิวเตอร์ที่มีในสถานศึกษาต่างๆ ในเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามอำเภอต่างๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา

รหัส อำเภอ	อำเภอ	จำนวน โรงเรียน	จำนวนคอมพิวเตอร์		รวม
			ใช้เพื่อการบริหาร	ใช้เพื่อการเรียนการสอน	
01	เมืองจะเชิงเทรา	60	286	1,076	1,362
03	อำเภอบางน้ำเปรี้ยว	59	75	242	317
04	อำเภอบางปะกง	37	85	443	528
05	อำเภอบ้านโพธิ์	33	79	235	314
	รวม	189	525	1,996	2,521

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1. 2547 : 20.

จากตารางจะเห็นว่า อำเภอที่มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในสถานศึกษามากที่สุดคือ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา รองลงมา คือ อำเภอบางปะกง สังเกตได้ว่า สถานศึกษาในเขตท้องที่อำเภอดังกล่าว เป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในท้องที่ ที่เป็นศูนย์กลางแห่งความเจริญทางด้านเทคโนโลยี ทำให้มีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา โดยเฉพาะเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ที่คอมพิวเตอร์จะเข้ามามีบทบาทต่อการเรียนการสอนมากขึ้น

นอกจากนี้ยังได้สำรวจบุคลากรในสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในด้านต่างๆ พบว่า ในเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 มีบุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในด้านต่างๆ จำนวนทั้งสิ้น 1,809 คน ดังรายละเอียดตามตาราง ดังต่อไปนี้

ตาราง 2 จำนวนบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์								รวม
	คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	ระบบ Net Work	การจัดทำ Web Site	การผลิตสื่อ CAI	การดูแลรักษาเครือข่าย	การซ่อมบำรุง	การใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	การใช้สื่อ CAI	
เมืองฉะเชิงเทรา	327	139	17	5	7	7	98	15	615
บางน้ำเปรี้ยว	348	113	14	6	9	14	57	54	615
บางปะกง	233	8	9	7	2	3	51	32	345
บ้านโพธิ์	144	14	5	4	-	11	38	18	234
รวม	1,052	274	45	22	18	35	244	119	1,809

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. 2547 : 23.

จากตาราง พบว่า บุคลากรของสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นเท่านั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการซ่อมบำรุง การจัดทำเว็บไซต์ การผลิตสื่อ CAI และการดูแลรักษาระบบเครือข่ายจะมีน้อยมาก

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ได้มีการจัดหาคอมพิวเตอร์มาใช้ในสถานศึกษาครบทุกแห่ง แต่เป็นการใช้เพื่อการเรียนการสอนมากกว่า การใช้เพื่อการบริหาร และมีข้อมูลการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในด้านต่างๆแต่ไม่มีข้อมูลการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา สภาพและปัญหาจากการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 เนื่องจากเป็นสถานศึกษาในเขตพื้นที่ ที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว และยังสามารถนำเอาข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการนำคอมพิวเตอร์ เข้ามาใช้ในงานบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างถูกต้อง และเกิดประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารและครูผู้ใช้คอมพิวเตอร์ มีความสนใจที่จะขวนขวายหาความรู้ ทางด้านนี้โดยตรงตลอดทั้งเป็นแนวทาง สำหรับเขตการศึกษาอื่นๆ ในการวางแผนการพัฒนาการใช้คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และคุ้มค่าต่อการลงทุน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1

1.2.3 เพื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทราเขต 1 ระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษา กับครูผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.4 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษา กับครูผู้ใช้คอมพิวเตอร์ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

1.3.1 ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 ที่จะกำหนดหลักการ และแนวปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.3.2 ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจะเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการวางแผนพัฒนาบุคลากรในการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ให้บรรลุเป้าหมาย

1.3.3 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ไปพัฒนาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพ สูงยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพ และปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยกำหนดขอบเขตของ การศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1.4.1 หน่วยในการวิเคราะห์ ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ สภาพและปัญหา การใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เกี่ยวกับการบริหาร สถานศึกษาในงาน 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงาน บุคคลและการบริหารทั่วไป

1.4.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ใช้คอมพิวเตอร์ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 170 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,809 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ใช้คอมพิวเตอร์ โรงเรียนละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 340 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1) ตัวแปรต้น คือ สถานภาพของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ใช้คอมพิวเตอร์

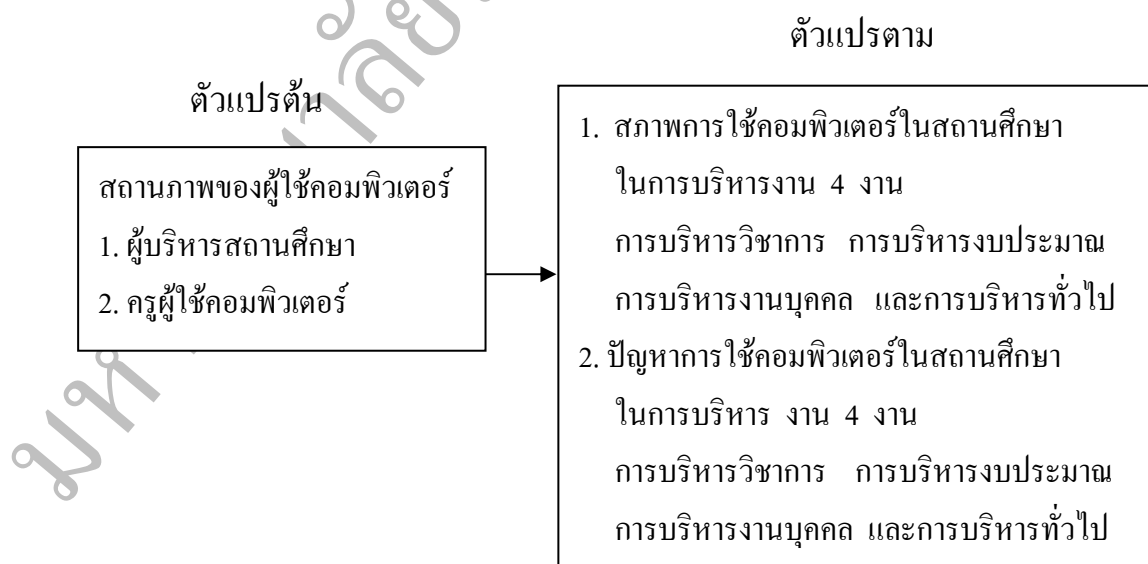
2) ตัวแปรตาม ได้แก่

(1) สภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหาร วิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

(2) ปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหาร วิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ใช้คอมพิวเตอร์ ในการบริหารงาน 4 งาน คือ (1) การบริหารวิชาการ (2) การบริหารงบประมาณ (3) การบริหารงานบุคคล (4) การบริหารทั่วไป ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 32) ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ใช้อคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 มีสภาพและปัญหาการใช้อคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

การใช้อคอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การใช้เครื่องมือที่ทันสมัยที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อช่วยทำงานที่สลับซับซ้อน หรือปริมาณมากๆ หรืออยู่ในรูปแบบของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถรับข้อมูลและป้อนคำสั่งผ่านอุปกรณ์รับข้อมูล แล้วนำข้อมูลและคำสั่งนั้นไปประมวลผลด้วยหน่วยประมวลผล เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการและแสดงผ่านอุปกรณ์แสดงผลจนสามารถบันทึกรายการต่างๆ ไว้เพื่อใช้งานได้ด้วยอุปกรณ์บันทึกสำรองข้อมูลในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1

การใช้อคอมพิวเตอร์ในการบริหารวิชาการ หมายถึง บทบาทการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการปฏิบัติงานการบริหารวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วย งานวางแผนวิชาการ งานการจัดการเรียนการสอน งานด้านหลักสูตรและการพัฒนาส่งเสริมการเรียนการสอน งานการวัดและประเมินผล

การใช้อคอมพิวเตอร์ในการบริหารงบประมาณ หมายถึง บทบาทการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการบริหารงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วย งานบริหารงบประมาณและการเงิน งานพัสดุ - ครุภัณฑ์ งานรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินของทางราชการ

การใช้อคอมพิวเตอร์ในการบริหารงานบุคคล หมายถึง บทบาทการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการบริหารงานบุคคล ซึ่งประกอบด้วย การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน การพัฒนาและธำรงรักษาบุคลากร การรักษาระเบียบวินัย ขวัญและกำลังใจ รวมถึงแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

การใช้อคอมพิวเตอร์ในการบริหารทั่วไป หมายถึง บทบาทการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการบริหารงานทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย งานธุรการและสารบรรณ งานทะเบียน สถิติและรายงาน งานอาคารสถานที่งานกิจการและบริการต่างๆ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของรัฐ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองจะเชิงเทรา อำเภอบางปะกง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว และอำเภอบ้านโพธิ์ ซึ่งมีทั้งเปิดทำการสอนตั้งแต่ ระดับ ก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพ ที่รับผิดชอบการทำงาน ในงานต่างๆ ล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำ และเป็นผู้จัดระเบียบทรัพยากรต่างๆ พร้อมประสาน การปฏิบัติงานของบุคคลฝ่ายต่างๆ ให้ความร่วมมือในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1

ครูผู้ใช้คอมพิวเตอร์ หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร ให้เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบดำเนินการ เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1

คอมพิวเตอร์ หมายถึง อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ประมวลผลข้อมูล ประกอบด้วยฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) และอุปกรณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ คอมพิวเตอร์ที่นำมาใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1

สภาพ หมายถึง สิ่งที่ทำ หรือกำลังดำเนินการอยู่ หรือเป็นอยู่ และเกิดขึ้นจริงในการใช้ คอมพิวเตอร์ เพื่อการปฏิบัติงานจริง ตามผลงานที่ปรากฏ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นซึ่งไม่เป็นไปตามความต้องการ หรือปฏิบัติงานแล้ว ไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด หรือมีอุปสรรคในการใช้คอมพิวเตอร์ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1